

Granüloomatöz Karaciğer Hastalıkları

Dr. Cem ŞAHAN¹, Dr. Tanja ÜÇER²

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı¹ ve
Gastroenteroloji Bilim Dalı², SAMSUN

- ✓ Granülomlar, epiteloid hücre olarak adlandırılan makrofajlar ve bunların çevresindeki lenfositler ve seyrek olarak plazma hücrelerinden oluşurlar. Granülomlar daha çok akciğerde ve karaciğerde bulunurlar. Hepatik granüloom insidansı coğrafi bölgeye ve hasta popülasyonuna göre değişir. Hepatik granülomların bir çok çeşidi vardır. Bunlar 4 ana başlık altında sınıflandırılır; sistemik hastalıklar, intraselüler infeksiyon ajanları, kimyasallara bağlı hasar ve bazı karaciğer hastalıkları. Sarkoidoz hepatik granülomların en sık nedenidir. Karaciğer granülomu vakalarının %12 ile %30'unu oluşturur. Hepatik granülomların tedavisi neden olan etyolojiye göre yapılır.

Anahtar kelimeler: Hepatik granülomlar, sarkoidoz, tüberküloz

- ✓ **Hepatic Granulomas**

Granulomas have been defined as focal accumulation of inflammatory cells, including cells of the mononuclear phagocyte system. Granulomas are commonly found in the liver and the lungs. The incidence of hepatic granulomas varies according to geography and patient population. There are many causes of hepatic granulomas. They can be classified into four categories; systemic diseases, intracellular infections agents, chemically induced injury and certain liver disorders. Sarcoidosis is a main cause hepatic granulomas, according for 12% to 30% of the cases. Treatment of patients with hepatic granulomas is dependent on the assigned etiology.

Key words: Hepatic granulomas, sarcoidosis, tuberculosis

Hücresel zedelenmeye karşı çeşitli morfolojik tipte iltihap yanıkları oluşur. Seröz, fibrinöz, süpüratif, histiositik, perivasküler ve granüloomatöz iltihap türleri, akut ve/veya kronik iltihabın morfolojik tipleridir. Granüloomatöz iltihap az sayıdaki hastalıkta görülen farklı bir iltihap reaksiyonudur. Granüloom, epiteloid hücre olarak adlandırılan makrofajlar ve bunların çevresindeki lenfositler ve seyrek olarak plazma hücrelerinden oluşur.

Hepatik granülomlar, karaciğer biyopsi örneklerinde yaygın olarak rastlanmayan patolojilerdir. Karaciğer biyopsi örneklerinde %10-15 oranında bulunur^[1-2]. Hepatik granüloom insidansı, coğrafik konuma göre değişir. Mikrobakteriyel infeksiyon, sarkoidoz ve sistosomiasis dağılımı bu farklılıkta rol oynar.

PATOGENEZ VE PATOLOJİ

Tipik granülomlar, değişime uğramış makrofajların çevresine yerleşmiş lenfosit ve az miktarda plazma hücresinden oluşur. Modifiye makrofajlar sıklıkla epiteloid hücre olarak adlandırırlar. Çünkü bu makrofajlar, hemotoksilen-eozin preparatlarında soluk, pembe granüllü sitoplazmali, hücre sınırları belirsiz ve birbirlerinin üzerine binmiş şekilde bulunduklarından epitel hücrelerine benzerler. Granüloom eskidikçe, çevresel fibroblastlar ve bağ dokusundan oluşan bir halka gelişir. Bazen granüloom merkezinde ve periferinde büyük dev hücreler bulunabilir. Bunların çapları 50 mikrona kadar ulaşabilir. 20'den fazla küçük çekirdekleri bulunabilir. Genelde iki tip dev hücre mevcuttur. Langhans tipi

dev hücre klasik olarak tüberküloz granüloomlarında bulunur. Ancak diğer formlarda da olabilir. Bu tipte çekirdek yerleşimi hücrenin periferindedir. At nali biçiminde olabilir. Çekirdekler hücre çapına göre çok küçük çaptadırlar. İkinci tip yabancı cisim tipi dev hücrelerdir. Çekirdekler belirli şekil oluşturmadan sitoplasmaya dağılırlar⁽³⁾. Hepatik granüloomların histopatolojik sınıflandırması şöyledir^(4,5).

- 1- Kazefiye granüloomlar
- 2- Non-kazefiye granüloomlar
- 3- Lipogranüloomlar
- 4- Fibrin zengin granüloomlar

1994'te Uluslararası Karaciğer Patologistleri Grubu karaciğer granüloomlarına söyle bir sınıflandırma getirdi⁽⁵⁾:

1- Nedenin görüldüğü: Direkt olarak karaciğer biyopsisinde granüloma neden olan etkenin görülebildiği bir sınıfıdır. Örnek şistosomia yumurtalarının direkt karaciğer spesmeninde görülmesidir.

2- Nedenin bilindiği: Bu gruba akciğer tüberkülozu olduğu bilinen, ancak karaciğerde mikroorganizmaların gösterilemediği granülok vakaları örnektir.

- 3- Nedeni şüpheli granüloomlar
- 4- Nedeni bilinmeyen granüloomlar

Granülok oluşumu sıkılıkla, iltihaba aşırı duyarlılık reaksiyonudur. Özel olarak duyananmış T lenfositleri bir takım lenfokinler salabilirler. Monosit kemotaktik faktör ve makrofaj migrasyon inhibitör faktör makrofajları hareketsiz kılabilir. Makrofajlar bu sırada, fagositik özellikleri azalarak, elektron mikroskopisinde belirgin endoplazmik retikulum, vakuol ve golgi bileşkesi gibi özellikler kazanarak epiteloid hücrelerine dönüşürler. Bu hücreler sekretuar bir aktivite kazanabilirler. Örneğin sarkoidoz granüloomlarından interlökinler, ACE, lisosim, glukuronid, kalsitriol, fibronektin salgılanabilir.

Deneysel çalışmalarla, granüloom modelleri oluşturulmuştur. Örneğin murin şistosomiazisinde yumurta depolanması sitokin üretimi için majör stimulandır.

KLİNİK BULGULAR

Ateş, granüomatöz karaciğer hastalıklarının majör klinik bulgusudur. Klinik bulgular daha çok alta yatan hastalığa bağlıdır. Klinik bulgular hepatomegalı, splenomegalı, abdominal ağrı, kilo kaybı, terleme, halsizlik gibi çok geniş bir yelpazeyi içerir⁽⁶⁾. Granüomatöz hepatit tanısı alan bir hastada neden olan hastalığa ait ekstrahepatik tutuluma ait bulguların araştırılması gerekmektedir (Tablo I).

Tablo I. Granüomatöz Hepatitde Ekstrahepatik Tutulum.

Deri lezyonları (SLE, psoriasis, sarkoidoz, kedi-tirmiği hastalığı)
Lenfadenopati (lenfomalar, sarkoidoz, tüberküloz)
Göz ve santral sinir sistemi tutulumu (Sarkoidoz, lenfoma, whipple hastalığı)
Kalp tutulumu (Q ateşi, sarkoidoz)
Gastrointestinal tutulum (Whipple hastalığı, Crohn hastalığı, ülseratif kolit, tüberküloz, tifoid ateş)
Eklem tutulumu (SLE, sarkoidoz, brusella, tüberküloz)

SINIFLANDIRMA

Hepatik granüloma neden olan bir çok hastalık mevcuttur. Genellikle tablo II'de gösterilen klinikopatolojik sınıflandırma kullanılır. Coğrafik değişkenlik önemli olmakla birlikte en sık sebebeler tüberküloz ve sarkoidozdur.

Sarkoidoz

Sarkoidoz etyolojisi bilinmeyen, karakteristik olarak tuttuğu dokularda kazefiye olmayan granüloomlara neden olan multisistemik bir hastaliktır. Akciğer tutulumu, deri ve göz tutuluları ön plandadır. Sarkoidozlu hastaların %75'inde karaciğer tu-

tulumu mevcuttur⁽⁷⁾. Vakaların %12-30'unda granüлом mevcuttur⁽⁸⁾.

Tablo II. Hepatik Granüлом Sebepleri.

İnfeksiyöz
Tüberküloz, CMV, EBV, histoplasma, kandida, Q ateş, şistosomia, AIDS
İmmünolojik
Sarkoidoz, primer bilier siroz, ülseratif kolit, SLE, temporal arterit, dev hücreli arterit
Yabancı cisim, ilaç ve toksinlere bağlı
Allopurinol, metildopa, sulfonamidler, berilyozis, sütürler, talk alımınımum toksisitesi
Neoplastik
Hodgkin hastalığı, non-hodgkin lenfoma, karsinomlar
Çocukluğun kronik granüloomatöz hastlığı

Sarkoidoz patogenezinde CD4 T lenfositler önemli yer tutar. Sarkoidoz granüلومlarının merkezinde CD4 Th1 lenfositler yer alır. Granünlarda CD4/CD8 oranı yükselir. CD 8 T lenfositler ise, granünların dış kısmında bulunarak sınırlayıcı etki gösterebilir. Sarkoidoz granüloomu, bir dizi olay ile meydana gelir. Vakaların %3-28'inde granünlardaki makrofajlar aktif D vitamini üretirler⁽⁹⁾. Asteroid ve Schauman cisimleri granünlarla birlikte bulunabilirler.

Karaciğerde büyümeye vakaların %30-50'sinde görülür^(10,11). Karaciğer ekojenitesi %50 hastada izoekoik iken, %25 hastada homogen, %25 hastada ise heterogen olarak artmıştır⁽⁹⁾. Bu heterogen artış içinde hipokoik nodüller görülebilir. Bu nodüller genellikle 1 ile 15 mm boyutlarında olabilirler. Nadir olarak 40 milimetreye kadar ulaşabilirler⁽¹²⁾. Nodüler sarkoidoz genellikle splenik nodüller ve abdominal lenf nodlarında büyümeye ile birliktedir. Bazen karaciğer metastazı ile karışabilir. Bu nodüler magnetik rezonans görüntüleme ile tetkik edildiklerinde T1'de hipodens, T2'de hiperdens alan-

lar olarak görülürler. Bu nodüllerin sirotik, infeksiyöz ve metastatik nodüllerden ayrılması gerekir⁽⁹⁾.

Sarkoidozun hepatik tutulumu genellikle asemptomatiktir^(13,14). Az sayıda hastada intrahepatik kolestaz ve portal hipertansiyona ait semptomlar olabilir. Cerrahpaşa grubunun yaptığı 37 sarkoidozlu hastayı kapsayan bir çalışmada, %54 granüloomatöz hepatite rastlanmıştır⁽¹⁵⁾. Aynı çalışmada karın ağrısı %8, sarılık %3, lenfadenopati %22, splenomegali %5, asit %3, portal hipertansiyon %3 vakada mevcuttu. Sarkoidozda kolestazın bir çok mekanizması mevcuttur⁽⁹⁾:

- 1- Hepatik granünlar
- 2- İntralobüler duktus tutulumu
- 3- Ekstrahepatik duktus tutulumu
- 4- Büyüümüş perihiler lenf nodlarının ana safra duktusuna baskısı

- 5- Pankreas tutulumuna bağlı bası
- 6- Primer bilier siroz ile birliktelik
- 7- Primer sklerozan kolanjit ile birliktelik

Sarkoidoz, primer bilier siroz ile birlikte bulunabilir^(16,17). Bu birliktelik genellikle %1'den azdır. Sarkoidoz primer bilier sirozdan yıllar önce gelişebilir. Primer sklerozan kolanjit ile de birliktelik söz konusudur^(18,19). Portal hipertansiyon sarkoidozda yaygın değildir. Cerrahpaşa serisinde %3 olarak belirtilmiştir⁽¹⁵⁾. Sarkoidozda oluşan portal hipertansiyonun mekanizması multifaktöriyaldır⁽²⁰⁾:

- 1- Hepatik granünlar
- 2- İnterlobüler destrüksiyona sekonder bilier siroz

- 3- Büyüümüş perihiler lenf nodlarının portal vene kompresyonu

- 4- Hepatik granüloomatöz venülit
- 5- Primer bilier siroz ile birliktelik
- 6- Primer sklerozan kolanjitle birliktelik
- 7- Hepatik venlerde tromboz

Sarkoidoz tanısı klinik semptomları ve pulmoner tutulumu olan hastada laboratuvar ve histopatolojik inceleme ile konur. Hepatik

sarkoidoz bazen ilk tanı sunumu olabilir. Laboratuvar olarak %3-28 vakada hiperkalsemi, hiperürisemi, artmış ACE düzeyi, PPD anerjisi, patolojik galyum sintigrafisi, %60 vakada sedimentasyon ve CRP yüksekliği, %15 vakada RF pozitifliği destekleyici bulgulardır.

İnfeksiyöz Nedenler

Mikobakterium infeksiyonları çoğu coğrafi bölgede en sık granüloomatöz hepatit nedenidir. *Micobacterium tuberculosis* ve atipik mikobakteri infeksiyonlarında karaciğer tutulumu sıklığı fazladır. Atipik mikobakterilerle oluşan granüloomatöz infeksiyonların sıklığı HIV ile infekte hastalarda özellikle artmıştır. Hepatik granülomlar milier tüberküloz formunda çok yaygındır⁽²¹⁾. Tüberkülozun en sık karaciğer tutulumu hepatik granüлом şeklinde olmakla birlikte, tüberküloma ve abseler şeklinde de olabilir⁽²²⁾. Tüberküloza bağlı granülomlar kazefiyedir. Ancak sifiliz, candidiasis, histoplasmosizde de nadir olarak kazefiye olmuş granülomlar bulunabilir⁽¹⁾. Ziehl-Nielsen boyaması tüberküloza bağlı granüloomatöz hepatitli vakaların karaciğer biyopsilerinin ancak %13'te pozitiftir⁽⁶⁾.

Ülkemiz içinde önemli bir infeksiyon olan brusella infeksiyonlarında son zamanlarda %50'lere varan oranlarda hepatik granülomlar bildirilmektedir⁽²³⁾. Brusella infeksiyonlarında ayrıca non-spesifik reaktif hepatit sıklığında artmıştır.

AIDS hastalarında mikobakteri, histoplasmosis, kriptokokus, toxoplasmosis ve sitomegalovirus infeksiyonlarına bağlı olarak granüloomatöz hepatit olasılığı artar⁽²⁴⁾.

Q ateşi etkeni, bazı coğrafik bölgelerde granüloomatöz hepatitin önemli bir sebebinin oluşturur⁽²⁵⁾. Hepatik tutulumda epiteloid granülomlar karakteristiktir. Bu granülomlar fibrin-zengin granülomlara çok iyi örneklerdir. Bu tür granüлом Q ateşini düşündürmekle birlikte tablo III'te belirtilen durumlarda da gözlenebilir.

Tablo III. Fibrinden Zengin Karaciğer Granülomu Yapan Sebepler.

Q ateşi
Stafilocok epidermitis infeksiyonu
İnfeksiyöz mononükleoz
Allopürinol sensivitesi
Temporal arterit
Hodgkin hastalığı
Lenfoma
CMV infeksiyonu
EBV infeksiyonu

Şistosomia granülomları portal ven dallarındaki parazit yumurtalarını çevreleyen granülomlar şeklindedir. Bu granülomlar genellikle eozinofilden zengindir ve portal dokuda demir depolanmasına bağlı olarak pigment içerirler. Bu pigment sitmanın karaciğer tutulumuna benzeyebilir. Bu infeksiyonu takiben oluşabilen karaciğer fibrozisi bu granülomların makrofajlarından salınan dönüştürücü büyümeye faktörlerine bağlıdır.

Fasciola, leismania, sitomegalovirus, Ebstein-Barr infeksiyonlarında da granülomlar görülebilir⁽²⁶⁻²⁸⁾.

İlginc olarak hepatit C infeksiyonlarında non-kazefiye granülomlar bildirilmiştir (29). Nedeni anlaşılamayan bu granülomlar tipik olarak parankimde ve az sayıdadır. Interferona cevap verebilirler⁽³⁰⁾.

İlacı ve Kimyasallara bağlı

Metal ya da metalin bileşik, oksit ve hidroksit şekillerinden ortaya çıkan berilyum tozları ve buharı ile oluşan berilyozis hastalığı non-kazefiye granüloomatöz hastalıklar için bir protiptir. Berilyum bileşikleri günümüzde elektrik, elektronik, uzay ve nükleer reaktör sanayilerinde kullanılmaktadır. Berilyozis karaciğer granüloomuna sebep olabilir. İlaçlar genellikle hipersensivite reaksiyonlarına neden olarak granüloomatöz hepatit ve kolangite neden olurlar. Allopürinol, sulfona-

midler, alfa-metildopa en çok suçlanan ilaçlardır (Tablo IV). İlaca bağlı ya da toksine bağlı granüloomatöz hepatit genellikle asemptomatiktir. Ancak eozinofili ile birlikte subfebril bir ateş çoğu zaman mevcuttur. Karaciğer biopsisinde dokuda belirgin eozinofili, unisexsellüler hepatosit dejenerasyonu, kolestazis ve vaskülit bulunabilir. Uzun süre hemodialize giren hipeeralüminyuminemi olan hastalarda hepatik granülomlar oluşabilir.

Tablo IV. İlaca Bağlı Hepatik Granülomlar.

Allopürinol
Berilyum
Karbamazepin
Klofibrat
Diazepam
Halotan
Metildopa
Hidralazin
Fenitoïn
Silikon
Sulfonamid
Talk

Neoplastik

Çeşitli neoplazilerde karaciğerde non-kazefiyel granülomlar gelişebilir. Hodgkin hastalığında hepatik granülomlar kötü прогноз ile ilişkilidir⁽³¹⁾. Karsinomlarda hepatik granüalom olusabilir. Hodgkin hastalığında %5 ile %25 oranında hepatik granüalom bildirilmektedir^(32,33).

Çocukluğun kronik granüloomatöz hastalığı

X'e bağlı olarak geçen ve hayatın ilk yıllarda görülen bir hastalıktır. Bu hastalarda fagositik sisteme oksijen patlaması ve intraselüler öldürme olmaz. Genetik ve biyosimik incelemelerde sitokrom b 558'de defektler saptanmıştır. Tanı *nitro blue tetrazolium* testi ile konur. Karaciğerde granüalom oluşumu tipiktir.

TEDAVİ

Karaciğer granülomlarında tedavi, altta yatan hastalığın tedavisi şeklindedir. İnfeksiyöz vakalarda antibiyotikler, sarkoidozda kortikosteroidler tedavi şemasını oluştururlar. İlaca bağlı hepatik granüolarda ilaç kesilir. Propranolol, kronik şistosomiasisli portal hipertansiyon modellerinde porto-sistemik şantları azaltabilir.

Geliş tarihi : 01.08.2001

Yayına kabul tarihi : 24.01.2002

Yazışma adresi:

Dr. Cem ŞAHAN

Liman Mah. Ozan Sok. No. 13 D. 12

SAMSUN

KAYNAKLAR

- Ishak KG. Granulomas of the liver. In; Ioachim HL, editör. Pathology of granulomas New York: Raven Press; 1983 s.307-314.
- Mc Cluggage WG, Sloan JM. Hepatic granulomas in Northern Ireland; a thirteen year review. Histopathology 1994; 25: 219-228.
- Kaplowitz N. Drug metabolism and hepatotoxicity. In: Kaplowitz N (ed). Liver and biliary diseases. Baltimore, Williams and Jilkins. 1991.
- Ferrell LD. Hepatic granulomas: a morphologic approach to diagnosis. Surg Pathol 1990; 3: 87-106.
- Denk H, Scheuer PJ, Baptista A, et al. Guidelines for the diagnosis and interpretation of hepatic granulomas. Histopathology 1994; 25: 209-218.
- Guckian JC, Perry JE. Granulomatous hepatitis. An analysis of 63 cases and review. Of the literature. Ann Intern Med. 1966; 65: 1081-1100.
- Maddrey WC, Johns CJ, Boitnott JK, Iber FL. Sarcoidosis and chronic hepatic disease: a clinical and pathologic study of 20 patients Medicine (Baltimore) 1970; 49: 375-395.
- Valla D, Benhamou JP. Sarcoidosis and the liver. In Gitlin N (ed). The Liver and Systemic disease. New York, Churchill Livingstone, 1997.
- Valla D, Behamau JP. Hepatic granulomas and

- hepatic sarcoidosis. Clinics in Liver Disease 2000; 4: 269-290.
10. Warschauer DM, Dumbleton SA, Molina PL, et al. Abdominal CT findings in sarcoidosis. Radiologic and clinical correlation. Radiology 1994; 192: 93-99.
 11. Kessler A, Mitcell DG, Israel HL, et al. Hepatic and splenic sarcoidosis. Ultrasound and MR imaging. Abdom Imaging 1993; 18: 139-164.
 12. Warshawer D, Semelka RC, Asher SM. Nodular sarcoidosis of the liver and spleen. Appearance on MR images. J Magn Reson Imaging 1994; 4: 553-560.
 13. Devaney K, Goodman ZD, Epstein MS, et al. Hepatic sarcoidosis: Clinicopathologic features in 100 patients. Am J Surg Pathol 1993; 17: 1272-1279.
 14. Langcope WT, Freyman DG. A study of sarcoidosis based on a combined investigation of 160 cases including 30 autopsies from Johns Hopkins Hospital and Massachusetts General Hospital. Medicine 1952; 31: 1-8.
 15. Bilir M, Yanardağ H, Mert A, et al. Hepatik Sarkoidoz; 37 olgunun değerlendirilmesi. Endoskopi 1998; 9: 140-144.
 16. Jardina DL, Chambers ST, Hart DJ, et al. Primary biliary cirrhosis presenting with granulomatous skin lesions. Gut 1994; 35: 56-62.
 17. Keeffe EB. Sarcoidosis and primary biliary cirrhosis. Literature review and illustrative case. Am J Med 1987; 83: 977-984.
 18. Iean Y, Rapport I, Felgin R, et al. Primary sclerosing cholangitis in sarcoidosis. J Clin Gastroenterol 1993; 16: 326-334.
 19. Shep GN, Scully LJ. Primary sclerosing cholangitis and sarcoidosis: An unusual combination. Case report and review of the literature. Can J Gastroenterol 1994; 4: 489-496.
 20. Maddrey WC, Johns CJ, Biotnott JK, et al. Sarcoidosis and chronic hepatic disease: A clinical and pathologic study of 20 patients. Medicine 1970; 49: 375-380.
 21. Alcontara-Payowall DE, Matsumura M, Shiratori Y, et al. Direct detection of mycobacterium tuberculosis using polymerase chain reaction assay among patients with hepatic granuloma. J Hepatol 1997; 27: 620-629.
 22. Kawamori Y, Matsui O, Kitagawa K, et al. Macronodular tuberculoma of the liver: CT and MR findings. AJ Roentgenol 1992; 158: 11-16.
 23. Cervantes F, Corbonell J, Bruguera K, et al. Liver disease in brucellosis. A clinical and pathological study of 40 cases. Postgrad Med 1982; 158: 346-353.
 24. Lefkowitz JH. The liver in AIDS. Sem Liver Dis 1997; 17: 335-344.
 25. Tissot Dupont H, Raoult D, Brouqui P, et al. Epidemiologic features and clinical presentation of acute Q fever in hospitalized patients: 323 French cases. Am J Med 1992; 93: 427-432.
 26. Queneau PE, Koch S, Bresson-Hadni S, et al. Forme pseudo-tumorelle de distomate hépatique guérison par le proziwuantel. Gastroenterol Clin Biol 1997; 21: 511-519.
 27. Moreno A, Marazuella M, Yebra M, et al. Hepatic fibrin-ring granulomas in visceral leishmaniasis. Gastroenterology 1998; 95: 1123-1230.
 28. Edoute Y, Baruch Y, lachter J, et al. Case report: severe cholangitic jaundice induced by Ebstein-Barr virus infection in the elderly. J Gastroenterol Hepatol. 1998; 13: 821-826.
 29. Emile JF, Sebagh M, Feray C, David F, Reynes M. The presence of epithelioid granulomas in hepatitis C virus-related cirrhosis. Hum Pathol 1993; 24: 1091-1097
 30. Hroda K, Minota H, Hiromatsu K, Nokonuma Y. Epithelioid cell granulomas in chronic hepatitis C: immunohistochemical character and histologic markers of favourable response to interferon- α therapy. Histopathology. 1998; 33: 216-221.
 31. O'Connell MJ, Schimpff SC, Kirschner RH, et al. Pitelheliod granulomas in Hodgkin's disease: a favorable prognostic sign. Jama 1975; 233: 886-889.
 32. Joffe ES. Malignant lymphomas: Pathology of hepatic involvement. Semin Liver Dis. 1987; 7: 257-263.
 33. Sacks EL, Donaldson SS, Gordon J, et al. Epithelioid granulomas associated with Hodgkin's disease. Cancer 1978; 41: 562-570.